

MARIN PREDĂ

Intrusul

Prefață de Eugen Simion

*Fișă biobibliografică și referințe critice
de Lucian Pricop*

Tehnoredactor: Ecaterina Pislă

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PREDA, MARIN

Intrusul / Marin Preda; pref. de Eugen Simion ; referințe critice și fișă biobibliografică de Lucian Pricop. - București: Cartex Serv, 2018

ISBN 978-973-7883-60-5

I. Simion, Eugen (pref.)

II. Pricop, Lucian (ed.)

821.135.1

Textul prezentei ediții este reprodus după: *Marin Preda, Intrusul*, Editura pentru Literatură, Bucurști, 1968.

© Elena, Nicolae și Alexandru Preda.

© Editura CARTEX SERV pentru prezenta ediție.

Timbrul literar se achită la U.S.R.

cont RO44 RNCB 5101 0000 0171 0001/ BCR-Unirea.

Pentru comenzi și informații, vă rugăm să ne contactați la:

- Tel/fax: 021/323.41.30; 021/323.00.76
- Tel: 0745.069.898; 0729.951.763
- www.edituracartex.ro
- e-mail: comenzi@edituracartex.ro
- e-mail: comanda.cartex@gmail.com
- O.P. 4, C.P. 184, București

CUPRINS

<i>Prefață</i> (Eugen Simion).....	7
<i>Fișă biobibliografică</i>	26
<i>Referințe critice</i>	28
<i>Intrusul</i>	33
Partea întâi	35
Partea a doua.....	88
Partea a treia.....	133
Partea a patra.....	189
Partea a cincea.....	239

PARTEA ÎNTÂI

I

Știu că de azi înainte voi începe drumul de întoarcere al vieții mele și că va fi atât de lung încât mă gândesc dacă n-o să-l scurtez singur: n-am nici treizeci de ani. Asta ține doar de puterea amintirilor mele. Deocamdată m-am hotărât să părăsesc acest oraș, în care nu sunt nici bătrâni și nici amintiri, cum îi spun toți pe-aici fără să-și dea seama ce le iese din gură.

Astăzi am fost la director. Am vrut să plec fără să mai spun nimănui nimic, dar el e singurul care rezistă judecății mele rele și pe care aș vrea să-l mai văd.

– Tovarășul director e ocupat, nu cred că poate să te primească, zise secretara când mă văzu, uitându-se drept la mine în față, cu ochii mari rotunzi și fără să clipească.

Ea era dintre cei care se uitau la mine drept în ochi.

– Anunță-l că nu-i cer nimic, vreau să plec din oraș.

Femeia înțelese pesemne cu acel simț al ei experimentat de secretară că nu mințeam, totuși mai întârzie înainte să se ridice, ea și când ar fi calculat ceva. Îi părea cumva rău că un om cunoscut al cabinetului ei n-avea să mai calce niciodată acolo, sau îi părea bine? Nu era o femeie indiferentă și la început ori de câte ori mă vedea că apar pe ușă se și ridica și n-ajungeam eu bine să mă apropiu de biroul ei că se și întorcea cu răspunsul.

De astă dată, după ce intră, ieși destul de târziu, timp în care mai veniră și alții, niște ingineri cu niște nemți care ne vânduseră

și ne montaseră nu știu ce noi instalații pentru combinatul nostru chimic, umbrau mercu împreună. Că n-a putut să-i spună, zise ea, că e foarte ocupat, dar că o s-o cheme el iar, și atunci... Pe de altă parte se uita la mine parcă îngrijorată ca nu cumva audiența mea să nu reușească. Nu înțelesi această grijă, în ciuda faptului că știam că e o femeie care ținea tot atât de mult la salariații care veneau acolo ca și la director. El o învățase să fie așa. Nu știu de ce mi se părea că acum avea ceva în plus.

Directorul apăru în ușă făcând loc inginerilor și străinilor.

– Ce e, zise el văzându-mă, vino după-masă la cinci dacă vrei să stai cu mine de vorbă.

– Tovarășe director, spusei eu ridicând glasul, eu n-am nimic să vă cer dumneavoastră, numai dacă aveți timp puteți sta de vorbă cu mine.

– Da ce e cu tine? zise el liniștit.

– Vrea să plece din oraș, zise atunci secretara.

– După-masă la ora cinci, zise directorul binevoitor și îmi aruncă și el o privire drept în față, deși el făcea parte dintre cei care când vorbeau cu mine își fereau ochii. Dacă zici că nu-mi ceri nimic nu e urgent, poți să vii la cinci, mai adăugă el ca și când aș fi putut să mă târguiesc cu el în privința orei, să zic eu că nu pot la cinci și el să poată oricând. Era singurul lucru care nu-mi plăcea la el, când se izmenea așa.

– Dumneavoastră spuneți ora care e și eu pot, nu pot, vin la ora aia.

Și am luat-o spre ușă.

Am venit la cinci fără un sfert și am găsit-o pe secretară tot acolo, m-a întâmpinat cu aceeași privire a ei care nu se ferea și mi-a spus să iau loc pe scaun. Părea mereu prinsă de gândul că n-avea să mă mai vadă.

– Tovarășe Surupăceanu, zise ea după un timp, aș vrea să te întreb ceva, nu te superi!

Nu puteam bănuși ce vroia să mă întrebe, dar mă supărai înainte de a afla.

– Ai mai spus cuiva că vrei să pleci din oraș?

– Nu, n-am mai spus.

– Nici la sfatul popular?

– Ce-mi pasă mie de sfatul popular, n-ajunge cât umbli cu căciula în mână când îți repartizează o odaie, trebuie să alergi după ei și când o părăsești?

Secretara zâmbi încercând să mă îmbuneze:

– Ei lasă, zise ea, că n-ai alergat dumneata după locuință cu căciula în mână.

Vroia să mă măgulească, adică noi, care am construit temelile acestui oraș, am intrat în el ca la noi acasă, nici nu apucase pe atunci să aibă sfat popular că îl și ocupasem.

– Ba am alergat, îi spusei cu dușmănie și în aceeași clipă mă oprii deodată ezitând, căutând parcă în amintire ca și când aș fi mințit înaintea să fi găsit minciuna și mi-aș fi dat seama că n-am cu ce s-o acopăr, nici măcar în sinea mea. Când m-am înșurat, mai spusei!

Femeia se uită într-o parte. Nu mai rămânea, pomenind despre înșurătoarea mea, decât ca această clipă să treacă singură, nici măcar secretara, care nu-mi era nici rudă nici prietenă, n-o putea grăbi cu ceva.

– Am înțeles, spusei eu în cele din urmă, vă interesează camera mea. Și adăugai fără să mai aștept răspunsul: Probabil nu pentru dumneavoastră.

– Am o soră care stă la mine.

– Nu, n-am spus la nimeni și nici spațiul locativ nu știe nimic, dacă puteți luați-o. Eu vă ajut că n-o să-i anunț deloc și sora dumneavoastră poate să se mute și să-i pună în fața unui fapt împlinit.

Secretara nu mai zise nimic și mă miră că pe fața ei nu văzui nici o urmă din mulțumirea la care mă așteptam. Avea mereu același chip ca de dimineață, când mi se păruse prinsă de gândul că n-avea, de aici înainte, să mă mai vadă în cabinetul ei. Ce mai vroia încă?

– N-o să vă fac eu tocmai dumneavoastră o figură, vorbii atunci ghicindu-i gândul. Dacă vă convine, în schimbul serviciului pe care vi-l fac, sora dumneavoastră să-mi cumpere puținul mobilier pe care îl am în odaie. Asta numai ca să fiți liniștită că n-o să dau altcuiva camera mea.

Într-adevăr, apărură o strălucire atât de vie pe chipul femeii încât parcă și biroul se făcu mai luminos.

– Bine, zise, te superi că insist, dar e așa de greu...

Nu mă supăra, dar nici n-aș fi putut spune că nu văzusem cum plecarea mea din oraș și golul pe care îl lăsam astfel se umplea din prima clipă și fără nici o reculegere înainte chiar ca eu să-l părăsesc.

II

Câteva minute mai târziu eram în cabinetul directorului și mă așezai în fotoliu în fața lui. Se apucă să dea un telefon. Se uita în jos. Avea un aer vinovat, dar de fapt nu se ferea de mine, îmi și spusese: „Nu-mi place deloc că sunt pus în situația să-ți dau tocmai eu o astfel de slujbă, care te cunosc și știu ce poți“. Asta după ce promisem, crezuse că o să refuz. Nu-și dădea seama că dintre toate umilințele pe care le trăiam atunci eu credeam că asta era cea mai mică. Mai târziu am văzut și eu că nu, de fapt era cea mai mare, fiindcă nimeni nu ocolește un om pe care dragostea pentru o femeie îl pune pe brânci, dar de la cineva care nu mai e printre ei și nu mai poate să le schimbe în nici un fel situația lor în meserie și lume, întorc capul nepăsători. În privința asta oamenii nu se deosebesc de celelalte viețuitoare, se despart și nu se amestecă, cu toate că trăiesc împreună așa cum ar trăi cایی cu oile. În ultima vreme mi se întâmplă foarte adesea să fiu atent la expresiile lor; au aerul că nu știu cine sunt și îmi vine să mă reped în ei și să le dau la picioare în spate până i-aș pune pe fugă, să piară din fața ochilor mei! Dar îmi aduc aminte la timp că ei sunt bine organizați, și că în urma unei astfel de întâmplări aș fi luat fie cu binișorul, fie cu forța și dus la spital. Locul meu se hotărâse. Trebuia să stau acolo unde m-au pus ei și dacă m-aș fi mișcat în felul ăsta, scăpau repede de mine.

Directorul puse receptorul în furcă.

– Ei, ia spune-mi, zise el, chiar te-ai hotărât? Întrebarea mea e, de fapt, ai scăpat, te-ai hotărât să-ți închei socotelile? Și unde vrei să te duci?

– Tovarășe director, eu n-am venit la dumneavoastră ca să vă spun unde mă duc și ce-o să mai fac.

– Bine, zise directorul, și sună. Notează, se adresă el secretarei, când vrei să pleci? mi se adresă mie.

– Chiar și mâine.

– Să i se lichideze ce are de încasat și să i se dea actele cu aviz de transfer! O să-ți lase tovarășul Surupăceanu o cerere când o să plece de la mine.

Secretara se retrase. Directorul se posomorâse și îmi dădui seama că acum trebuie să-i spun imediat pentru ce am venit, că avea treabă și că lucrurile bune și rele din viața noastră încap în același spațiu, nu suntem mai mult timp nenorociți decât fericiți, totul se consumă sub aceeași lumânare.

– Tovarășe director, spusei uitându-mă la el cu brațul sprijinit de sticla biroului, dacă am putea să facem ce vrem cu amintirile noastre, dumneavoastră sunteți singurul din acest oraș pe care nu l-aș alunga din ele.

Directorul se posomorî. După câteva clipe rupse tăcerea:

– Nu merit, uită-mă și pe mine! Nu știu cum se întâmplă că ne irosim viața pentru inși care ar trebui mai degrabă să-i iai la bătaie și să-i dai afară cu biciul din oraș și când ne vine un om care cu adevărat are nevoie de tot sprijinul nostru începem să ni-l drănuim. Nu spun că nu m-am purtat bine cu tine și că n-am fost călăuzit de cele mai bune intenții, dar în fapt am ezitat, fiindcă alții erau contra ta.

– Vă referiți la problema cu Viena?

– Cu Viena, cu școala de maiștri, și altele.

– Măcar vă dați seama și poate cu altul o să fiți mai hotărât, deși mie asta nu-mi mai face nici cald, nici rece.

– Dar nu mi-ai răspuns la întrebare, zise directorul. Ai scăpat în realitate, sau plecarea ta e doar o fugă?

I-am răspuns că nu știu și nici nu mă interesează, dar că nu mai pot sta și asta e suficient.

Directorul bătu cu palma în sticla biroului. Strigă:

– Să știi că eu te aprob. Ai dreptate, n-are importanță să răspunzi la niște întrebări pe care alții și le-ar pune, răspunzi numai la ale tale, și asta e suficient. Gata, pleacă și nu te uita îndărăt!

Mă ridicai în picioare. Era exact lucrul la care mă așteptasem venind la el, să mă îndemne adică să plec după ce o să-și dea seama că mă rupsesem de tot și că nu mai aveam în sufletul meu nici o cruțare pentru nimeni. Am ieșit din biroul lui și când m-a văzut, secretara a tras un sertar și mâna ei a scos afară un formular...

III

Am luat-o apoi încet, pe jos, spre oraș. Sunt opt kilometri, pe care în ultima vreme îmi place să-i străbat cu piciorul în timp ce troleibuzele, camioanele și mașinile trec mereu, fășâind fără încetare, pe lângă mine. E un drum care știu că o să-mi rămână în amintire, singurul pe care îl suport din ceea ce văd, cu toate că uneori, seara, am și momente când uit; văd lanțul de lumini care se întinde pe această distanță... De fapt cerul nu se mai vede oricât ar fi el de întunecat noaptea, iar eu cunosc și înălțimea și numărul de legături electrice care se țin lanț de la un combinat la altul; luna care e plină și albă ca argintul în munți aici e galbenă și stinsă, aruncată parcă pe cer ca o simplă pată sau chiar ca un simplu bec al cărui filament ar da semn că n-o mai duce mult. Atunci văd și globurile perfect sferice, din aluminiu, din spatele combinatului de cauciuc, și mi se par atât de mari că îmi trebuie câteva secunde ca să-mi aduc aminte la ce folosesc: nu mă învăț cu ele, sau mai bine zis le-aș desface și m-aș apuca pe urmă să le montez eu la loc, să le văd și eu cum sunt făcute... Au apărut acolo în timp ce noi mai săpam încă pământul sau în timp ce încă ne calificam, nimeni n-a înțeles ce rol aveau: erau rezervoare, dar rezervoare a ce? Nici azi n-aș putea să răspund foarte exact la această întrebare. Mărimea lor uriașă însă o vezi dacă mergi pe jos, nu treci de ele timp de un ceas, cu toate că nu sunt decât trei la număr și de pe șosea par așezate unele lângă

altele. Ziua bate soarele în ele și ai putea crede că au venit acolo de pe altă lume, atât sunt de albe, rotunde și închise. Nu vezi nici un om prin preajma lor.

Dar amintirea mea nu va veni din partea aceasta, adică din dreapta, unde se întind, colorate în roșu, în alb, în verde și în albastru zecile de țevi care trec de la o instalație la alta, în plin aer, înlățuind clădiri și turnuri înalte pe această distanță cât ține drumul meu de la combinatul chimic până în oraș, ci de la drumul propriu-zis. Pe el îl străbat de câteva luni în fiecare zi și mereu gândurile mele se retrag îndărăt căutând o anumită clipă a vieții mele, un anumit ceas când în fața pașilor sau privirii soarele a aruncat pe pământ o anumită lumină, care era numai a mea și pe care eu, văzând-o, am râs și nu m-am oprit, cu toate că pe vremea aceea eram liber ca o pasăre. Descoperirea aceasta am făcut-o călcând zilnic kilometri de asfalt, și anume într-o zi când m-am pomenit deodată că merg, ca pe vremea când eram mic, cu capul în jos. Și acuma merg numai așa, cu toate că acest mers, care ascunde trecătorilor fața mea, ar putea să pară celor care mă cunosc că e din pricina... De fapt, acum ca și pe atunci nu-mi mai pasă de ce se poate spune, știu însă că nimeni nu mai are dreptul, părinți și învățători, să vie să-mi dea fața pe spate cu pumnul ca să-i văd pe ei. N-am chef să văd capetele lor, nici al tatălui și nici al nimănui, încă de la vârsta aceea am avut presimțirea că lumea nu merită să fie privită în față...

Unii oameni loviți de soartă se întorc, după cum am citit și eu în puținele cărți bune care mi-au căzut în mână, la anii copilăriei, când au fost și ei fericiți. Eu însă mă întorc mereu la anii din preajma celor douăzeci și din copilărie nu păstrez decât puține amintiri cum ar fi aceasta, că învățătorii, la îndemnul lui tata, mă băteau la palmă că țin capul în jos, i se părea tatei că dacă și-l ține pe-al lui sus e ceva de el. În realitate, pentru ceea ce făcea el nu trebuia prea mult cap! Ciurele, pe care pe urmă le și vindea tot el, pleca dimineața cu văcăliile în spinare, se ducea la un oarecine unde le bătea sitele și se întorcea pe urmă seara fără ele. Câți bani nenorociți lua el pe chestia asta n-am știut niciodată, pentru că nu i-am văzut. Nu știu de ce ne pocnea de fiecare dată, și pe mine și pe frați-meu mai mare, ori de câte ori

ne apropiam să vedem cât scoate el din chimir. Îi puneam pe pat și numai cu mama șopocăia nu se știe ce, îi vedeam mereu mâinile bestecând, luând din chimir, punând pe pat și apoi vârând în buzunarele flaneli lui albe (toată viața a purtat o flanelă albă, nu știu dacă era chiar aceeași) rodul zilei lui petrecute de dimineața până seară cu văcăliile și apoi cu ciurelele pe spinare în oraș. N-am reușit să aflu niciodată cum le vindea, avea de toate soiurile, mai mari, mai mici, de făină, de mălai, de cozonac. Pe cele mai mici le băga în cele mai mari, nu știu cum și le aranja el că încăpeau o grămadă unele în altele. Cât lua pe ele, cât îl costa pe el materialul și mai ales cum striga? Ciurele, bă! Sau, luați ciurele. Sau, să vă dau ciurele! Era mic de statură (adică e și acuma, că n-a murit), abia se vedea dintre ele și într-o zi l-am întrebat și așa mic cum era s-a întins spre mine și când mi-a dat una am căzut lat lângă piciorul patului: „Uite-așa strig, mi-a spus, și dacă mai vrei să știi, îți mai spun“.

Dar ciudat era că totuși aveam ce mânca, ieșea de-o pâine și de-un fel de fasole, ori de varză, ori de cartofi și iarna aveam și-un purcel. Locuiam, și tata și mama locuiesc și acum, pe șoseaua Pantelimon, într-o casă mică cu două odăi și cu o curte, a mamei. N-a înțeles nimeni cum o fată cu astfel de zestre a luat un astfel de bărbat. O fi fost frumos, cine știe?! Bătos însă era, odată într-o iarnă care umpluse toată șoseaua de niște nămeți mari cât tramvaiele ne-am înghemuit toți într-o odaie și pe-ailaltă am închiriat-o unui student, sau nu știu ce era, că toată ziua citea. Și la început când venea vremea mesei îl vedeam cum lăsa cărțile, se îmbrăca și ieșea, dar după un timp am băgat de seamă că își lua doar o pâine și a doua zi mânca pâinea aia goală, și abia pe urmă se îmbrăca și ieșea. Mama se înțelese cu el ca pentru încălzit să mai dea ceva dar pesemne că n-avea, de era frig la el în odaie, se făceau flori groase de zăpadă la geam. Tata stătea pe patul care pentru el era prea înalt, îi atârnavu picioarele în bocanci fără să atingă podeaua, în flanelă, și fuma la căldură, în timp ce plita ardea și fasolea umplea odaia de miros de fiertură. Nu știu cum ungea mama fasolea asta, că pe urmă eu ceva așa de bun n-am mai mâncat, în orice caz într-o seară intră ca de obicei chiriașul nostru, scoate din buzunar un portofel și-i dă mamei o

hârtie să-i ia și lui o pâine a doua zi. Tata, uitându-se la farfuria în care mama taman turna ciorba, se chiorăște la el și îl aud că îi spune mârâind: „Cine mănâncă tot timpul numai pâine goală... se tâmpește la cap!“ Ai fi zis, auzindu-l, că murea de poftă să-l țină pe urmă lângă el pe student, să-l facă să înghită în sec, să se învețe minte să mai fie ceea ce era, cu cărțile lui, când putea trăi foarte bine și făcând ciurele. Dar studentul parcă nici nu l-a auzit și nici nu s-ar fi putut spune că îi era gândul la mâncare, cât a stat la noi nici n-a slăbit și nici nu s-a văzut că îi păsa că mânca numai pâine goală.

IV

Când să fi fost ziua aceea care îmi vine în minte mereu? Câți ani să fi avut? Optsprezece? Nouăsprezece? Era în orice caz într-o după-amiază de sfârșit de vară sau început de septembrie, sau poate că nu era, dar astfel de zile au în ele nemișcarea unei zile de vară și lumina aceea a zilei de toamnă care, de bogată ce e, oprește parcă și ea pe loc trecerea timpului. Toamnelor cărora li se spun lungi e și din pricina acestor zile care se țin lanț, dimineața nici un nor, la amiază soare dulce care nu te gonghește în casă la umbră, după-masă cer mereu senin și pe seară asfințitul lung, cu înroșirea cerului și aprinderea acoperișurilor... Am văzut asta de atâtea ori că mă gândesc câteodată dacă aceste după-amiezi și asfințituri nu s-au îngrămădit de fapt în amintirea mea într-una singură din pricina lucrurilor care s-au petrecut din întâmplare într-o astfel de zi? Ei și? Ce importanță are dacă s-a întâmplat așa sau nu? De ce de pildă din atâtea dimineți câte am trăit aici și mi-au bătut ani de zile în fereastră nu s-a ales nici una pe care să n-o pot uita? Geamul meu de aici dădea exact spre răsărit și verile mai ales mă sculam o dată cu soarele.

Și cu toate acestea, adică cu toată această siguranță care începe să mă lege de trecut, amintirea mea dă târcoale, dibuie, și niciodată nu are puterea să scoată la suprafață toată lumina acelei după-amiezi. Fiindcă unele din gesturile mele de atunci le

înteleg bine, dar altele îmi rămân străine. Totuși erau ale mele. Mi s'au spus de pildă că eram vesel și că de aceea stând acolo, pe acoperișul acelei biserici, cântam. Dar mi-e greu să văd de ce aș fi putut fi atât de vesel, cu atât mai mult cu cât meșterul cu care lucram mă înjura să tac din gură și să fiu atent să nu-mi alunec cumva piciorul și să cad, fiindcă pilaf mă fac când o să ajung jos... În realitate de atunci și până..., m-am uitat totdeauna curios în hăul care se căsca sub picioarele mele, mă miram cum se făceau lucrurile de mici și ce întins și gros era pământul văzut de la înălțime.

Mă îndemnase tata să mă fac văpsitor zicând că tabla plouă și ninge peste ea și dă repede jos văpseaua, ai totdeauna de lucru. Și m-a trimis cu un meșter pe acoperiș. De ce n-o fi vrut el să mă facă și pe mine ciurelar? O fi bănuț din vreme că n-o să vreau, cum n-a vrut nici frati-meu, sau, poate că și-o fi dat și el seama că într-o bună zi s-ar putea să nu mai cumpere niemi o astfel de marfă care avea să se găsească lesne în prăvălii? În orice caz faptul de a umbla sus pe acoperișurile caselor mi-a plăcut așa de mult că mi-am dat seama că asta e pentru mine ceva de care n-o să mă las toată viața. Să fi fost din pricină că în toți acei ani ai copilăriei mele umblasem cu capul în jos și nu văzusem nimic? Și că deodată, pentru întâia oară, de voia mea, ridicasem fruntea și văzusem? Când am început pe urmă să mă laud cu meseria mea față de cei care de pildă erau ucenici cizmari... să stai meru cu fundul pe un scaun scobit cu trei picioare și să miroși mirosul picioarelor altora lăsat în căpute sau să te chiorăști cu ochii la ac la croitorie, și altele, ca piccolo, într-un restaurant, ajungi de te îmbolnăvești de varice să-i servești pe alții, nu știu de unde dracu le știam pe toate, sau să-i razi pe alții, îi mai și tai la gât, te dă pe urmă patronul afară cu picioare în... ei și ce, mi se răspundea, mare brânză, ce vezi tu de pe un acoperiș vede oricine vrea când se urcă într-o casă cu etaje și se uită pe fereastră, sau iese pe-un balcon. Și pe urmă tu cinci câștigi șapte mănânci, ce-ți rămâne pune bine, să-ți ajungă și la anu, vrea adică să spună că n-o să am un câștig sigur, că o să am zile când o să mănânc mai mult decât o să câștig, și n-o să pot să-mi fac economii. Nu-mi păsa mie atunci de economii, dar a

doua zi i-am spus meșterului ce mi-a zis ăla și că vreau să mă uit de pe un balcon să văd de-acolo cum e. Meșterul m-a înțeles și numaidecât mi-a spus că „nu e același lucru“. Ținea și el la meseria asta și când ne-am dat jos îl văz că-i spune administratorului blocului care ne angajase că vrea să vadă ceva, i se pare lui ceva ciudat la marginea acoperișului și că trebuie să se uite pe dincoace dintr-un balcon. Am intrat pe lângă un apartament printr-un culoar de serviciu și am ieșit pe balconul respectiv, nu numai că nu era același lucru, dar nici nu se compara, ce vedeai de-acolo, cu cerul care îți stă deasupra capului și de jur împrejur nu mai e nimic de care să te sprijini sau să-ți acopere spatel. Eu zic că omul e rudă cu păsările, altfel i-ar fi frică să meargă cu tălpile pe-un acoperiș înclinat fără să se țină de nimic, (cum mergeam eu cu meșterul) și nu numai să nu-i fie frică, dar să-i vie să nu mai plece deloc de-acolo, să doarmă pe el și numai din când în când să se dea jos... E adevărat că i se făcea și meșterului nu știu cum când mă vedea că mă apropii de tot de margine și stau așa în picioare la o palmă de buza acoperișului... Jos era golul, se vedea trotuarul de ciment sau pământul curților, și oamenii mici, apărea câte-o muiere cu mâna streășină la ochi speriată de vederea mea. „Mă, ăsta, Călinescule, îmi șoptea meșterul parcă ar fi vrut să nu mă sperie și să nu fac vreun pas greșit (fiindcă asta e totul, să nu faci vreun pas greșit, fiindcă atunci te-ai dus) pe mine mă chema Călin Surupăceanu, dar așa îmi spunea el mie, Călinescu, cum alții pe urmă nu-mi spuneau Surupăceanu, ci numai Suru, ca pe cai, auzi tu, zice, nu te mai da și tu aproape în picioare, stai dracului jos, că nu pot să mă uit la tine.“ „De ce meștere, ți-e frică?“ „Nu mi-e frică, zice, știu eu că nu cazi, când eram și eu ca tine de șaisprezece ani tot cam așa făceam, dar acuma nu știu de ce când văz că te-apropii așa de marginea-aia parcă m-apucă cineva cu mâna de alea două cu care te-a făcut și pe tine tac-tău și mi le strânge...“ „De ce meștere?“ îl întrebam, fiindcă îmi plăcea cum vorbea, sau nu știu dacă chiar cum vorbea, îmi plăcea de el tot, cum se răstrea la mine fără motiv și ridica și mâna cu pensula și mie nici nu-mi trecea prin cap să mă feresc fiindcă știam că n-o să dea. Mi se părea pe atunci că simpatia meșterului pentru mine era ceva cu